وتووێژی بەشی فارسی رادیۆ ئەمریکا لەگەڵ هاوڕێ عەبدوڵڵا موهتەدی دەربارەی

دۆخی سیاسی عێراق و هەڵبژاردنەکانی سەرکۆماری لە ئێران

و/ئەردەڵان

- **تەنیا ئێرانێکی فیدراڵ دەتوانێ هاوپشتی و یەکێتی خەڵکی ئێران بپارێزێ و لە هەمان کاتدا مافی کەمایەتییەکان دابین بکات.**
- **سیاسەتێکی پڕ لە هەڵاواردن بەرامبەر بە کوردەکان رەچاو کراوە و دەکرێ. لە بواری بەرنامەی گەشەی ئابووری، لە بواری سەرمایەگوزاری، لە بواری خوێندن بە زمانی دایکی، لە بواری دامەزراندن و وەرگرتنی پۆستەکان، تەنانەت ئاستی بێکاری و گیرۆدەبووان بە ماددە سڕکەرەکان لە کوردستان لە چاوی باقی شوێنەکانی تری ئێران لە سەرترە.**

ستارە درەخشش: *لەم بەشەدا داوامان لە بەڕێز عەبدوڵڵا موهتەدی سکرتێری گشتیی کۆمەڵەی کوردستانی ئێران کردووە کە لە ستۆدیۆ حزووریان بێ.*

وێڕای سڵاو بۆ ئێوە ڕێزدار موهتەدی

هاوڕێ عەبدوڵڵا موهتەدی: سڵاو بۆ ئێوەش

ستارە درەخشش: *دەمەویست ئەگەر ئیزن بدەن بڕێك دەربارەی عێراق بدوێین، دواتر ئەگەر دەرفەت بوو بگەڕێینەوە ئێران. کوردەکان ئێستا لە عێراق دەور و نەخشێکی گرینگ و سەرەکییان هەیە. ڕۆڵی حیزبی ئێوە و خودی بەڕێزتان لە عێراقدا چییە؟*

هاوڕێ عەبدوڵڵا موهتەدی: ئێمە حیزبێکی عێراقی نین. ئێمە حیزبێکی ئێرانین. حیزبی کۆمەڵە حیزبی کوردستانی ئێرانە. ئێمە تەنیا مەقەڕ و ئۆردووگا و نووسینگە جۆراوجۆرەکانمان لەوێیە. ئەوێ شوێنێکە کە ئێمە بەشێک لە پێوەندییەکانمان لەگەڵ خەڵکی ئێران و کوردەکانی ئێران لەوێوە ئەنجام دەدەین.

ستارە درەخشش: ***هەڵسووکەوتی خەڵکی عێراق لەگەڵ ئێوە چۆنە؟***

هاوڕێ عەبدوڵڵا موهتەدی: هەڵسووکەوتێکی هاوڕێیانە بووە، ساڵانێکە لەگەڵمان هەڵسووکەوتی دۆستانەیان هەیە و ئێمەش ناوەند و مەقەڕەکانمان لە کوردستان واتە باکووری عێراق کردۆتەوە.

ستارە درەخشش: ***ئەگەر ئیزن بدەن دەربارەی دۆخی ناوخۆی عێراقیش بدوێین. کۆمەڵێک گرفت و کێشە لە نێوان شیعە و سوننەکانی عێراق پێک هاتووە، هەڵبەت چاوەڕوان دەکرا ئەم کێشانە چارەسەر بکرێن، بەڵام وادیارە کە هەروا درێژەی هەیە و شەڕ و ناکۆکی ئەم دوو لایەنە دەستی پێکردووە. ئێوە پێتان وایە چۆن ئەم گرفتە چارەسەر دەکرێ؟***

هاوڕێ عەبدوڵڵا موهتەدی: من لەو بڕوایەدام کە ئەگەر چی سوننەکان لە ژێر گوشاری دەست و پێوەندەکانی حیزبی بەعسی رووخاو و هێزە توندڕەوە ئیسلامییەکان و لە ژێر گوشار هەڕەشەی ئەواندا نەیانتوانیوە یان نەیانویستووە لە هەڵبژاردندا بەشداری بکەن و هەر بۆیەش حەزف کردن و لەبەرچاو نەگرتنیان لە قەوارەی سیاسی عێراقدا بە دروست نازانم و دەبێ بوار بدرێ ئەوانیش بێننە ناو کایەکەوە و لە سیمای گشتی عێراق بتوانن نوێنەریان هەبێ، بەڕێز مام جەلال تاڵەبانی و زۆرێک لە سەرکردەکانی کورد بە گشتی بۆ ئەم مەسەلەیە تێدەکۆشن. هۆکارێکی‌تر کە دەتوانێ لە کۆتایی هێنان بەم دۆخە کاریگەر بێ، لە راستی‌دا کەم کردنەوە و لە ئاکامدا بنبڕکردنی چالاکییە تیرۆریستییەکانە کە بە داخەوە هەر ئێستا لە عێراقدا ئەنجام دەدرێن و دەبێتە هۆی ئەوەی کە ئەم دوو بەشە لە کۆمەڵگای عێراق لە بەرامبەر یەکتردا بوەستنەوە. دەکرێ بڵێین کە هێزە توندڕەوەکان هەوڵی بە ئەنقەستیان بۆ ئەم کارە هەیە و دەبێ بەریان پێ‌بگیرێ. واتە داهاتووی عێراق بەستراوەتەوە بەوەی کە چلۆن بەری ئەم توندڕەوییانەی هەردوو لا بگیرێ.

ستارە درەخشش: ***بەڕێز موهتەدی ئەگەر ئیزن بدەن بگەڕێینەوە سەر ئێران. ئێوە خۆتان لە زومرەی خەباتکارانی سەردەمی شا بوون و لە سەردەمی شادا بەهۆی چالاکییە سیاسییەکانتانەوە چەندین جار کەوتوونەتە زیندان. پرسیارێک هەیە کە من پێشووتر لەگەڵ بەڕێز دوکتور سەحابیش باسم کردووە، ئەویش سەبارەت بە هەڵبژاردنە لە ئێراندا. دەنگۆی ئەوە هەیە کە ئەمانە تەنیا مانۆڕی رژیمی کۆماری ئیسلامین. واتە گۆڕین یان رەفزی سەلاحییەت یان قبووڵ کردنی سەلاحییەتی هێندێک لە ئیسلاحخوازان و پاڵێوراوانی سەرەکی کە هاشمی رەفسەنجانی بێ، روونە. ئێوە ئەم مەسەلەیە چۆن دەبینن؟***

هاوڕێ عەبدوڵڵا موهتەدی: بێ‌گومان دەوڵەتی کۆماری ئیسلامی ئێران دەستێکی باڵای لەم چەشنە مانۆرە فریوکارانەیەدا هەیە، بەڵام من تەواوی ئەم ناکۆکییە ناوخۆییانە تەنیا بە مانۆر یان شانۆیەک نازانم، دژوازی گەلێکی راستەقینەش لە نێوان ئەواندا هەیە. جیاوازی ئەم هەڵبژاردنەی ئێستا لەگەڵ باقی هەڵبژاردنەکانی پێشووی کۆماری ئیسلامی لەوەدایە کە کەسایەتی ناودار و ناسراو بە ئیمزای خۆیان لە ناوخۆی ئێران هەڵبژاردنیان تەحریم کردووە. بە بڕوای من شەپۆلی بەهێزی بەشداری نەکردن و کردنە ئامرازێک بۆ دەربڕینی ناڕەزایەتی لە پرۆسەیەکی زۆر نادیمۆکراتیکی هەڵبژاردندا زۆرتر لە هەر کاتێکی‌تر ئاشکرا بووە و کەوتۆتە روو. ئاغای موعینیان حەزف کرد کە

کاندیدای سەرەکی ئیسلاحخوازانی دەوڵەتی بوو و ئێستا دووبارە پاش داواکردن لە ئاغایی خامنەیی هێناویانەتەوە. مەبەست لەم کارە ئەوەیە کە ئەگەر قبووڵی گەڕانەوەی دووبارەی بۆ لیستی کاندیداتۆری بکات، مانای ئەوەیە کە حوکمی حکوومەتی قبووڵە و بەم جۆرە پاوانخوازان و شوورای نیگابان دەیانهەوێ نیشانی دەن کە ئەوان بوون هێناویانەتەوە و هەر بەم پێیەش لە دوو ئەگەری لاوازدا سبەینێ بوو بە سەرکۆمار بەردەوام ئەوەی وەبیردێننەوە کە ئێوە بەم جۆرە هاتنەوە و ئەگەر نەشیانەوێ لە هەمبەری ئەم هەڵبژاردنەدا دای دەنێن. زۆرێک لە هێزە خوێندکارییەکان لە ئێران بە جیددی داوایان لێکردووە ئەم حوکمە قبووڵ نەکا.

ستارە درەخشش: ***بەڕێز موهتەدی دەربارەی مافی کەمایەتییەکان دەمهەویست لە جەنابتان پرسیار بکەم، یەکێک لە مافە بنەڕەتییەکانی خەڵک، مافی کەمایەتییەکانە کە بەردەوام لەلایەن کۆماری ئیسلامییەوە پێشێل دەکرێ. دەربارەی کوردەکان راتان چییە و کورد لە چ دۆخێک دایە؟***

هاوڕێ عەبدوڵڵا موهتەدی: بەداخەوە سیاسەتێکی پڕ لە هەڵاواردن بەرامبەر بە کوردەکان رەچاو کراوە و دەکرێ. لە بواری بەرنامەی گەشەی ئابووری، لە بواری سەرمایەگوزاری، لە بواری خوێندن بە زمانی دایکی، لە بواری دامەزراندن و وەرگرتنی پۆستەکان، تەنانەت ئاستی بێکاری لە چاوی باقی شوێنەکانی‌تری ئێران لە سەرترە. تەنانەت رێژەی گیرۆدەبووان بە مادده سڕکەرەکان لە چاو باقی ناوچەکانی‌تری ئێران زۆرترە. لە چاو باقی ناوەچەکانی‌تر گوشاری سیاسی زۆرترە، تەنانەت ئەو رۆژنامانەی کە هاوشێوەکانیان لە تاران ئیزنی بڵاوبوونەوەیان پێ‌دەدرێ لە کوردستان پێیان نادرێ. دۆخێکی زۆر نالەبار و نادروست لەم بوارەدایە و هەڵاواردن لەم بوارەشدا هەیە. تەنیا ئێرانێکی فێدراڵ دەتوانێ هاوپشتی و یەکێتی خەڵکی ئێران بپارێزێ و لە هەمان کاتدا مافی کەمایەتییەکان دابین بکات.